

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Роменської загальноосвітньої школи

I-III ступенів №7

Роменської міської ради

Сумської області

С.В.Федько

« 01 » 09 2022 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Роменської загальноосвітньої школи

I-III ступенів №7

Роменської міської ради

Сумської області

на 2022-2023 навчальний рік

для 1-4 класів

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради

протокол №1

від «31» 08 2022 р.

*Надано чинності та введено в дію
наказом від 01.09.2022 № 113-ОД*

Зміст освітньої програми

1. Пояснювальна записка. Тип навчального закладу, його призначення та засіб реалізації.
 2. Цілі та задачі освітнього процесу закладу.
 3. Структура навчального закладу.
 4. Освітня програма початкової освіти та її обґрунтування.
- Додаток №1. Навчальний план.

РОЗДІЛ 1.

1. Пояснювальна записка

Роменська загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп.

Розташована за адресою: м. Ромни, Сумська область, вул. Полтавська, 32

Директор: Федько С.В.

Засновник освітнього закладу : Роменська міська рада

Рік заснування: 1963

За Статутом є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти (профільної освіти).

Статут закладу зареєстрований в державній адміністрації № 79 від 02.09.2004 р. у новій редакції, зареєстровано 16311050001000086 від 09.02.2005 р.

Нормативні документи

Освітня програма Роменської загальноосвітньої школи I-III ступенів №7 на 2022/2023 навчальний рік розроблена відповідно: **Законів України** «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; **Санітарного регламенту** для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти – на рівні початкової освіти:

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

Наказів Міністерства освіти і науки України:

від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»,

від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів узагальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);

Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р. за № 564/32016;

Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства

освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Листів Міністерства освіти і науки України:

від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року»;

від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16.03.2022 №143/2022».

У 2022-2023 навчальному році функціонуватимуть 11 початкових класів, в яких будуть навчатися 268учнів.

Головною метою освітнього закладу є надання якісних освітніх послуг, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля.

Основним завданням освітнього закладу є:

- створення безпечного розвивального освітнього середовища, вільного від будь-яких проявів насильства, дискримінації, булінгу, цькування та забезпечення прав, свобод та інтересів дітей;
- безперервний процес підвищення ефективності освітнього процесу з одночасним урахуванням потреб суспільства, потреб особистості учня. Цьому сприяє застосування новітніх досягнень педагогіки та психології, використання інноваційних технологій навчання, комп'ютеризація освітнього процесу;
- різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб;
- збереження і зміцнення морального, фізичного і психічного здоров'я вихованців; виховання школяра як громадянина України, національно свідомої, вільної, демократичної, життєво і соціально компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення у різноманітних життєвих ситуаціях;
- формування у школярів бажання і уміння вчитися, виховання потреби і здатності до навчання упродовж усього життя, вироблення умінь практичного і творчого застосування здобутих знань;
- становлення в учнів цілісного наукового світогляду, загальнонаукової, загальнокультурної, технологічної, комунікативної і соціальної компетентностей на основі засвоєння системи знань про природу, людину, суспільство, культуру, виробництво, оволодіння засобами пізнавальної і

практичної діяльності;

- виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їх життєвого і професійного самовизначення, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією;
- виховання школяра як людини моральної, відповідальної, з розвиненим естетичним і етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе;
- запровадження в школі інноваційних підходів, форм, методів і засобів навчання;
 - забезпечення ефективної взаємодії та співпраці всіх учасників освітнього процесу.

РОЗДІЛ 2

ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ

Роменська загальноосвітня школа I-III ступенів №7 реалізує такі цілі та задачі освітнього процесу:

- забезпечення безперервного процесу підвищення ефективності освітнього процесу з одночасним урахуванням потреб суспільства, потреб особистості учня;
- підвищення якості освітньої діяльності закладу та забезпечення її відповідності національним, європейським та міжнародним стандартам і вимогам;
- забезпечення наступності між початковою, основною та старшою школою, враховуючи психологічні особливості та рівень пізнавальної діяльності учнів різних вікових груп;
- створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;
- забезпечення соціально-педагогічних відносин, що зберігають фізичне, психічне, соціальне та духовне здоров'я учнів;
- розвиток творчої особистості шляхом підвищення ефективності індивідуальної роботи з учнями різного інтелектуального розвитку та дітьми, які потребують постійного педагогічного впливу й корекції, скоординувавши його із психологічною службою;
- сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного проходження ними курсів підвищення кваліфікації;
- проведення атестації та сприяння сертифікації педагогів;
- цілеспрямоване вдосконалення навчально – матеріальної бази школи;
- надання якісних освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами та дітей, які навчаються в інклюзивних класах;
- забезпечення прозорості і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень;
- підвищення рівня знань, умінь та навичок учнів шляхом посилення індивідуалізації та диференціації освітнього процесу, свідомого вмотивованого ставлення до навчання кожного учня;
- здійснення моніторингу на всіх напрямках освітнього процесу.

Школа працює на засадах «педагогіки партнерства», основними принципами яких є повага до особистості; доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; принципи соціального

партнерства. Перелічені пріоритетні характеристики є стратегічними орієнтирами, що визначають зміст і спрямованість освітнього процесу навчального закладу на забезпечення якісної освіти.

РОЗДІЛ 3

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У 2022-2023 навчальному році у Роменській загальноосвітній школі I-III ступенів №7 у початковій школі організовано 11 класів, в яких навчається 268 учнів.

Враховуючи потреби учнів, побажання батьків, матеріальну базу закладу учні початкової школи – учасники Всеукраїнського експерименту «Технології навчання учнів початкової школи «Розумники» (Smart Kids)».

Роменська загальноосвітня школа I-III ступенів №7 забезпечує умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, які можуть самостійно пересуватись. Доступ до приміщення закладу для осіб з особливими освітніми потребами можливий, пандус – у наявності. У початковій школі працює два інклюзивних класи: 2-А та 3-В.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня.

Тривалість 2022-2023 навчального року з 01 вересня 2022 року по 26 травня 2023 року.

Початок занять о 08 год.00 хв., закінчення – відповідно до розкладу. П'ятиденна тривалість навчального тижня. Семестрова система організації навчальних занять:

- I семестр – з 1 вересня по 23 грудня 2022 року;
- II семестр – з 09 січня по 26 травня 2023 року;

Канікули:

- осінні – із 24 по 30 жовтня 2022 року;
- зимові – із 24 грудня 2022 року по 08 січня 2023 року;
- весняні – з 27 березня по 02 квітня 2023 року.

Тривалість уроків у:

- 1-х класах – 35 хвилин;
- 2-4 класах – 40 хвилин.

Тривалість перерв між навчальними заняттями для учнів:

- 1-2 класів – 25 хвилин;
- 3-4 класів – 20 хвилин.

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру,

чергування видів діяльності, форм навчання і раціонального розподілу навчального навантаження.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту», заклад здійснює освітній процес українською мовою за змішаною формою навчання в одну зміну.

Відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 №1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання» та наказу МОН від 28.03.2022 №.274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» освітній процес у закладі для здобувачів освіти організовано з використанням технологій дистанційного навчання. Відповідно до статті 12 пункту 8 Закону України «Про освіту» та Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 року №1369 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.01.2019 року №8/32979 у 2022-2023 навчальному році у 4 класах буде проведена державна підсумкова атестація. Державна підсумкова атестація у 4 класах проводиться лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу. Гурткова робота за окремим розкладом.

Тривалість уроків у початковій відповідно до статті 16 закону України «Про загальну середню освіту»;

Тривалість перерв відповідно до чинного Положення про загальноосвітній навчальний заклад (постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. № 778). На кожному уроці в 1-4 класах через 15 хв. проводяться руханки.

Тривалість уроків

Початкова школа (<i>змішана форма навчання</i>)	
1 А,Б,В	2-4 клас
1 урок 08.00 – 08.35-очно	1 урок 08.00 – 08.40 -очно
2 урок 09.00– 09.35-очно	2 урок 09.00 – 09.40 -очно
3 урок 10.00 – 10.35-очно	3 урок 10.00 – 10.40-очно
перерва 10.35-13.00	перерва 10.40-13.00
4 урок 13.00 – 13.35-дистанційно	4 урок 13.00 – 13.40-дистанційно
5 урок 14.00 – 14.35-дистанційно	5 урок 14.00 – 14.40-дистанційно
	6 урок 15.00 – 15.40-дистанційно

Дистанційно навчаються з 08.00 у середу(4 уроки) учні 1А, В ; 2Б ; 3А; 4А класів.

Дистанційно навчаються з 08.00 у четвер (4 уроки) учні 1 Б,; 3Б,В; 4В класів.

Початкова школа (дистанційна форма навчання)	
1 А,Б,В	2-4клас
1 урок 11.00 – 11.35-дистанційно	1 урок 11.00 – 11.40-дистанційно
2 урок 12.00 – 12.35-дистанційно	2 урок 12.00 – 12.40 -дистанційно
3 урок 13.00 – 13.35-дистанційно	3 урок 13.00 – 13.40-дистанційно
4 урок 14.00 – 14.35-дистанційно	4 урок 14.00 – 14.40-дистанційно
5 урок 15.00 – 15.35-дистанційно	5 урок 15.00 – 15.40-дистанційно
	6 урок 16.00 – 16.40-дистанційно

Дистанційна форма навчання з 11.00 (понеділок-п'ятниця- 4-6 уроків): 1-4 класи.

Початкова школа (дистанційна форма навчання)	
2-А клас	4-Б клас
1 урок 08.00 – 08.35 - дистанційно	1 урок 08.00 – 08.40 - дистанційно
2 урок 09.00 – 09.35 - дистанційно	2 урок 09.00 – 09.40 - дистанційно
3 урок 10.00 – 10.35- дистанційно	3 урок 10.00 – 10.40- дистанційно
4 урок 11.00 – 11.35-дистанційно	4 урок 11.00 – 11.40-дистанційно
5 урок 12.00 – 12.35-дистанційно	5 урок 12.00 – 12.40-дистанційно
	6 урок 13.00 – 13.40-дистанційно

Дистанційна форма навчання з 08.00 (понеділок- п'ятниця- 5-6 уроків): 2А, 4Б класи.

Тривалість перерв:

1 клас:	2-4 класи:
після 1 уроку перерва - 25 хв.	після 1 уроку перерва - 20 хв.
після 2 уроку перерва- 25 хв.	після 2 уроку перерва- 20 хв.
після 3 уроку перерва- 2 год. 25 хв.	після 3 уроку перерва - 2 год. 20 хв.
після 4 уроку перерва- 25 хв.	після 4 уроку перерва - 20 хв.
	після 5 уроку перерва - 20 хв.

РОЗДІЛ 4

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ТА ЇЇ ОБГРУНТУВАННЯ

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів. Розподіл навчального навантаження здійснено за навчальними предметами та класами. Детальний розподіл на тиждень окреслено у навчальному плані відповідного класу.

Клас	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на рік
1 клас	23	805
2 клас	25	875
3 клас	26	910
4 клас	26	910
Разом	100	3500

Навчальний план освітнього закладу дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову.

Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову. Навчальні плани закладу спрямовані на задоволення освітніх запитів і потреб учнів та їх батьків. При складанні навчального плану враховано реальний стан навчально-методичного та кадрового забезпечення освітнього процесу в закладі. Такі структура та зміст навчального плану спрямовують організацію освітнього процесу в закладі на розкриття та розвиток творчих здібностей учнів, створюють умови для майбутнього професійного самовизначення та самореалізації, а також формуванню та реалізації життєвих планів учнів.

У відповідності до Типових навчальних планів для загальноосвітніх навчальних закладів гранично допустиме навантаження не перевищує

допустимої сумарної кількості годин тижневого навантаження учнів, встановленої Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОЗ України від 25.09.2020 року № 2205. Години фізичної культури не враховані при визначенні гранично допустимого навантаження.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні Державного стандарту, розрахована на формування у кожного учня ключових компетентностей.

Варіативна складова враховує додатковий час на окремі предмети, що надає можливість доповнити державний стандарт з метою надання більш якісної освіти та сформована відповідно з розробленими МОН України методичними рекомендаціями з питань викладання окремих предметів.

Розподіл варіативної складової навчального плану для 1-4 класів:

1-А,Б,В - *англійська мова* (по 1 год) (підсилення годин).

У перших класах на 1 годину збільшено вивчення англійської мови з метою кращого оволодіння учнями говоріння і письма з англійської мови.

2-А,Б - *українська мова* (по1год) (підсилення годин) ;

3-А,Б,В- *українська мова* (по 1год) (підсилення годин) ;

4-А,Б,В- *українська мова* (по 1 год) (підсилення годин) .

У других-четвертих класах на 1 годину збільшено вивчення української мови з метою кращого оволодіння учнями говоріння і письма з державної мови.

Освітня галузь «Мови і літератури» з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети «Українська мова», «Літературне читання» , «Іноземна мова». У другому, третьому і четвертому класах навчальний предмет «Українська мова» та «Літературне читання» реалізується таким чином:

I семестр - по 4 години – українська мова/літературне читання

II семестр – по 4 години – українська мова/ літературне читання. У початкових класах у 2022-2023 н.р. із варіативної складової взято додаткову годину на вивчення української мови (підсилення годин) (по 1 годині у 2-4 класах).

Освітня програма початкової школи в закладі розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87 (зі змінами, внесеними постановою

КМУ від р. № 688), розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 13.12. 2017 р. № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017—2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», наказу від 13.07.2017 р. № 1021 «Про організаційні питання запровадження Концепції Нової української школи у загальноосвітніх навчальних закладах I ступеня» та Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- ✓ дитиноцентрованості і природовідповідності;
- ✓ узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- ✓ науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- ✓ наступності і перспективності навчання;
- ✓ взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- ✓ логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- ✓ можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- ✓ творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання,
- ✓ адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р №898, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі та навчальних програм. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів 1-4 класів:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, вміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

- 5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, добросчесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;
- 6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;
- 7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;
- 8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;
- 9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;
- 10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;
- 11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізична культура.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:
- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу.

Наскрізнi лiнii ключових компетентностей:

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основною формою організації освітнього процесу є класно-урочна система. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок; нетрадиційний урок тощо.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії; віртуальні подорожі; спектаклі; брифінги; квести; інтерактивні, інтегровані та проблемні уроки; відео-уроки, тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Оглядова

екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Заняття проводити в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Практикується використання STEM – уроків, проєктної діяльності, проведення STEM – тижнів.

Освітній процес у змішаному режимі організовується з використанням дистанційних технологій та із застосуванням сучасних засобів комунікації та освітніх інструментів: проведення онлайн-занять через Zoom, Skype, GooqlMeet, Hangouts; розміщення задалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; створення груп із батьками, учнями у соціальних мережах (Viber, Telegram, WhatsApp тощо)

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Впроваджуються інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проєкти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії тощо.

Опис інструментів оцінювання

У 2022-2023 навчальному році у початковій школі оцінювання здобувачів освіти 1-4 класів Нової української школи здійснюється відповідно до рекомендацій наказу МОН України від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»:

- Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах виражати вербальною оцінкою;
- Об'єктивні результати навчання учнів 1-3 класах – оцінювати вербальною оцінкою (сформовано- v);

- Рівень результату навчання учнів 4 класів визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами – «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В).

Результати навчальних досягнень учнів 4 класів з предметів «Українська мова та література», «Англійська мова», «Математика», «Я досліджую світ» та 1 додаткову годину з предмету «Українська мова та література», яку за рахунок годин варіативного складника збільшено обсяг часу на вивчення української мови (підсилення годин) – оцінювати рівневою оцінкою, а результати навчальних досягнень з предметів «Дизайн і технології», «Образотворче мистецтво», «Фізична культура», «Інформатика», «Музичне мистецтво» оцінювати вербальною (сформовано- v) - за вибором закладу і затверджено на засіданні педагогічної ради закладу (Протокол №1 від 31.08.2022). Так, запроваджується поняття вербальної оцінки (оцінювальне судження) та рівневої оцінки (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату). Вербальну і рівневу оцінку можна виражати як усно, так і письмово.

Однією з ключових рис в оцінюванні є підхід до вираження оцінки. Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;
- підсумкового оцінювання, мета якого - співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно.

Відповідно до вимог Державного стандарту, оцінювання результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, здійснюється шляхом проведення державної підсумкової атестації.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Оцінювальна діяльність є важливим компонентом освітнього процесу в НУШ і здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного підходів, що передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків.

Інклюзивне навчання в закладі організоване у 2-А та 3-В інклюзивних класах, відповідно до Законів України «Про освіту» (ст. 20), «Про повну загальну середню освіту» (ст. 26), Постанов Кабінету Міністрів України від 15.09.2021

№957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», наказу відділу освіти Роменської міської ради Сумської області від 29.08.2022 року №143-ОД «Про організацію інклюзивного навчання у закладах освіти Роменської міської територіальної громади у 2022-2023 навчальному році», висновків ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дітей, на підставі заяв батьків та з метою реалізації прав дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство.

На підставі висновків Роменського ІРЦ для здійснення навчання учнів в інклюзивних класах визначено тижневе навантаження:

(2-А кл.) - 23 год ;

(3-В кл.) - 26 год .

При організації інклюзивного навчання у закладі освіти, для роботи в інклюзивних класах, в штат школи введено 2 асистенти вчителя (2-А, 3-В), які є постійними учасниками команди супроводу в закладі освіти, надають допомогу вчителю в організації освітнього процесу в класі, допомагають дітям з ООП концентрувати увагу, сприяють формуванню саморегуляції та самоконтролю у них. Освітній процес в класах з дітьми з ООП, здійснюється вчителями за Типовою освітньою програмою для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743) та за Типовою освітньою програмою для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743). Для створення спеціальних умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами в закладі освіти з інклюзивним навчанням організовано проведення корекційно-розвиткових занять: працюватимуть спеціалісти, які забезпечують психолого-педагогічний супровід дитини в умовах інклюзивної освіти :

психолог(3 год) - Савченко Софія Вячеславівна(учениця 3-В класу);

психолог (2 год) - Ленець Кіріл Євгенійович(учень 2-А класу) ;

логопед (3 год) - Савченко Софія Вячеславівна (учениця 3-В класу);

логопед (2 год)- Ленець Кіріл Євгенійович (учень 2-А класу).

В освітній програмі застосовуємо таке тлумачення термінів, яке зазначає Закон України «Про освіту»:

- особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;

- інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;

- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;

- створення інклюзивного освітнього середовища (сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей);

- розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;

- створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;

- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;

- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку.

Необхідними умовами якісного інклюзивного навчання є:

- визначення особливих освітніх потреб дитини;

- підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

- створення інклюзивного освітнього середовища;

- надання освітніх, психолого-педагогічних послуг;
- здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини протягом усього періоду навчання із залученням батьків до освітнього процесу.

Безпосередня організація інклюзивного навчання здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП. Відповідно до висновку ІРЦ, результатів психолого-педагогічного вивчення дитини команда супроводу впродовж 2-х тижнів з моменту початку освітнього процесу складає ІПР дитини з ООП, яка погоджується батьками та затверджується керівником закладу освіти.

Навчальний план
для 1-4 класів Роменської загальноосвітньої школи І-ІІІ ст.№7
Роменської міської ради Сумської області
на 2022-2023 навчальний рік

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		КЛАСИ			
		1А,Б,В	2А,Б	3А,Б,В	4А,Б,В
Мовно-літературна, у тому числі:		9	10	10	10
Українська мова та література	Українська мова та література	7	7	7	7
Іншомовна	Англійська мова	2	3	3	3
Математична	Математика	4	4	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна,	Я досліджую світ	3	3	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика		1	1	1
Мистецька	Образотворче	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		19+3=22	21+3=24	22+3=25	22+3=25
Варіативна складова	Англійська мова	1			
	Українська мова		1	1	1
Гранично допустиме навантаження на учня		20	22	23	23
Всього фінансується з бюджету (сумарна кількість інваріантної і		23	25	26	26